

"xxx ministeriön julkaisusarja 2022:xx"

Finlands nationella skogsstrategi 2035

UTKAST 10.10.2022

Maa- ja metsätalousministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Publication distribution

**Institutional Repository
for the Government
of Finland Valto**

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Publication sale

**Online bookstore
of the Finnish
Government**

vnjulkaisumyynti.fi

[Tuplaklikkaa ja kirjoita ministeriö](#)

Klikkaa ja valitse tekijänoikeustaso

ISBN pdf: [VNK täyttää](#)

ISSN pdf: [VNK täyttää](#)

ISBN painettu: [VNK täyttää](#)

ISSN painettu: [VNK täyttää](#)

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022 Finland (kieliversioissa)

Paino: XX XX, 202x

Sisältö

1	Johdanto	6
1.1	Kansallinen metsästrategia ohjaa metsäpolitiikkaa	6
1.2	Metsien ja metsätalouden merkitys Suomelle	8
2	Toimintaympäristön muutos	10
2.1	Metsäalaa vaikuttavat megatrendit ja muutostekijät	10
2.1.1	Tulevaisuuden ennakointi	10
2.1.2	Yhteiskuntaan liittyviä muutostekijöitä	11
2.1.3	Ympäristöön liittyviä muutostekijöitä	12
2.1.4	Teknologisia muutostekijöitä	13
2.2	Metsäalan tulevaisuuden näkymät Suomessa	14
2.2.1	Kansainväliset politiikat	14
2.2.2	Kansalliset politiikat	14
2.2.3	Väestörakenne ja arvomuutokset	15
2.2.4	Metsäteollisuus	16
2.2.5	Luonnontuoteala	17
2.2.6	Metsätalous	18
2.2.7	Metsänomistus	19
3	Målbild	20
3.1	Vision – Välmående skog och växande välfärd	20
3.2	Strategiska mål och syften	21
3.2.1	Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig	21
3.2.2	Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt	22
3.2.3	Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga	23
3.2.4	Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen	23
4	Verkställande	24
4.1	Projektportfölj	24
4.2	Spetsprojekt	25
4.2.1	Skogens tillväxt	25

4.2.2	Biodiversitet i ekonomiskogar.....	27
4.2.3	Förnyelse av skogsbranschen.....	28
4.3	Organisointi.....	32
4.4	Rahoitus ja seuranta.....	32
5	Strategian vaikutusten arviointi.....	34
	Määritelmät.....	35
	Liite 1. Vuorovaikutus metsästrategian laadinnassa.....	38
	Lähteet ja taustamateriaalit.....	41

VNK TÄYTTÄÄ, MINISTERIÖN JULKAISUSARJAN NIMI JA JULKAISUN VUOSI : SARJANUMERO.

1 Johdanto

1.1 Kansallinen metsästrategia ohjaa metsäpolitiikkaa

Metsät ovat Suomessa monipuolisen hyvinvoinnin perusta. Metsät ovat tärkeässä roolissa, kun ratkaistaan toimeentuloa, huoltovarmuutta, ilmastonmuutosta, luontokatoa ja ihmisten terveyttä koskevia kansallisia ja globaaleja haasteita.

Kansallinen metsästrategia 2035 (KMS2035) on lakisääteinen metsäohjelma. ”Maa- ja metsätalousministeriö laatii kansallisen metsäohjelman yhteistyössä muiden ministeriöiden, metsäalaa edustavien ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa. Ohjelman päämääränä on lisätä metsien monipuolista käyttöä ja niistä kertyvää hyvinvointia kestävä kehityksen periaatteita noudattaen.” (metsälaki 1093/1996, 26 §)

Kansallinen metsästrategia ohjaa Suomen metsäpolitiikkaa. Strategian uudistamisen taustalla on metsäalan toimintaympäristön nopea muutos sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Metsästrategia ottaa entistä ajanmukaisemmin huomioon kokonaisvaltaisen kestävä kehityksen sekä myös metsien merkityksen ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. Kansallisessa metsästrategiassa kuvataan metsäalan kehittämisen tavoitteet ja painopisteet.

Kansallinen metsästrategia 2035 on laadittu vuorovaikutteisesti (liite 1). Metsästrategiatyötä on tuettu useilla tutkimus- ja selvityshankkeilla. Laajasti osallistavassa prosessissa sidosryhmien tarpeita ja alueellisia intressejä sovitettiin yhteen (kuvio 1).

Kuvio 1. Metsästrategian valmisteluun osallistuneet ryhmät.

Kansallinen metsästrategia on yhteensovittava elinkeinostrategia, jossa otetaan huomioon niin ihminen, ympäristö kuin talous. Se kattaa metsätalouden ja -teollisuuden lisäksi myös metsien muihin sekä aineellisiin että aineettomiin tuotteisiin perustuvan tuotannon, jalostuksen, palvelut ja julkishyödykkeet sekä metsäalan osaamis- ja koulutuskysymykset. Strategialla on liittymäkohtia useisiin kansainvälisiin ja kansallisiin strategioihin ja ohjelmiin. Kansainväliset sekä EU:n metsä-, energia- ja ympäristöpoliittiset sitoumukset ja sopimukset vaikuttavat merkittävästi Suomen metsäsektoriin. Yhdistyneiden kansakuntien (YK) prosesseissa muotoutuu, millaisen roolin metsät maailmanlaajuisesti saavat tulevaisuuden haasteiden ratkonnassa. Suomi on sitoutunut ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävään kehitykseen.

Suomen pitkäjänteisellä metsäpolitiikalla on ohjattu kehitystä, jossa metsänomistajat ovat saaneet hyvää tuottoa metsälle ja samalla metsätalous ja -teollisuus ovat tuoneet työtä ja tuloja koko maahan. Samalla on luotu mahdollisuuksia talousmetsien luonnonhoidolle, suojeluun sekä virkistyskäyttöön. Kestävästi hoidetut metsät mahdollistavat runsaat ekosysteemipalvelut, joihin lukeutuvat myös ilmastohyödyt. Puu on Suomen tärkein uusiutuva luonnonvara.

Metsät ovat säilyneet Suomessa elinvoimaisina ja laajoilta metsätuhoilta on toistaiseksi vältytty. Metsäbiotalouden vahva tietopohja ja kannattava metsätalous sekä

investoinnit jatkuvasti kehittyvään metsien hoitoon turvaavat metsien hyödyntämismahdollisuuksia myös tuleville sukupolville. Jatkuva kehittyminen ja uudistuminen on välttämätöntä, jotta pystytään vastaamaan myös luontokadon ja ilmastonmuutoksen asettamiin haasteisiin ja kasvattamaan tasapainoisesti hyvinvointia metsistä ja metsille.

1.2 Metsien ja metsätalouden merkitys Suomelle

Suomi on Euroopan metsäisin maa. Metsät peittävät 75 prosenttia maapinta-alasta. Puuntuotantoon soveltuvaa metsämaata on 20 miljoonaa hehtaaria ja kitumaata 2,6 miljoonaa hehtaaria. Metsätalousmaan pinta-alasta 23 prosenttia on suojeltu tai rajoitetussa metsätaloustaloudessa. Metsätaloustausta kolmannes on soita, ja suoalasta yli puolet on ojitettu. (Luonnonvarakeskus, Tilastotietokanta)

Saamelaiset ovat ainoa alkuperäiskansa Euroopan unionin alueella. Saamelaisten kotiseutualueen maista noin 90 % on valtion maita. Näistä yli 90 % on lakisääteisiä suojelu- ja erämaa-alueita tai luontaistalousoalueita ja 9 % metsätaloustalouden piirissä olevia alueita. Saamelaisten perinteiset elinkeinot ovat erityisen herkkiä ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille.

Yksityiset ihmiset omistavat metsämaasta noin 60 prosenttia. Yksityisten omistamilla noin 350 000 metsätilalla on yhteensä noin 620 000 omistajaa. Yksityishenkilöt tekevät noin 100 000 puukauppaa vuodessa. Hakkuumäärät vaihtelevat vuosittain, ja keskimäärin hakkuita kohdistuu noin kolmelle prosentille metsien pinta-alasta. Hakkuista noin kolme neljäsosaa on kasvatushakkuita ja noin neljännes tähtää uudistamiseen. Metsänhoitotöistä pinta-alaltaan yleisimpiä ja eniten kustannuksia aiheuttavia ovat taimikon ja nuoren metsän hoito.

Eri tutkinnontasoilta valmistuu yhteensä noin 1 000 metsäalan ammattilaista vuodessa. Vuonna 2021 metsäteollisuudessa työskenteli 36 000 ja metsätaloudessa 25 000 henkilöä. Luonnontuotealan yrityksissä työskenteli vuonna 2020 noin 2 700 henkilöä. Luonnontuotealalla, mutta tietyn osin myös metsätaloudessa, riippuvuus ulkomaalaisesta kausityövoimasta on suurta. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2018 noin 33 800 henkilöä Suomessa työllistyi luontomatkailun ja virkistyskäytön alalla.

Metsäsektorin osuus koko kansantalouden arvonlisäyksestä vuonna 2020 oli 3,8 % eli 7,7 miljardia euroa. Tästä arvonlisäyksestä metsätaloudesta kertyi 4,0 miljardia euroa, massa- ja paperiteollisuudesta 2,5 miljardia euroa ja puutuoteteollisuudesta 1,2 miljardia euroa. (Tilastokeskus, Tilastot, *arvonlisä v. 2021 9,3 mrd, päivitetään uudet tiedot*)

Metsäteollisuudessa käytettiin vuonna 2021 raakapuuta yhteensä 72,2 miljoonaa kuutiometriä. Metsäteollisuuden käyttämä raakapuu on pääosin kotimaista. Valtaosa raakapuusta käytetään sellu- tai sahateollisuudessa. Pääosin metsäteollisuuden sivuvirroista saatavalla puupolttoaineella katetaan neljännes Suomen energiankulutuksesta. Lähes viidennes Suomen tavaraviennin arvosta tulee puusta valmistetuista tuotteista. Metsäteollisuus on yksi suurimmista teollisuudenaloista Suomessa. Sen liikevaihto oli 26,8 miljardia euroa vuonna 2020. Kasvavan luonnontuotealan liikevaihto oli vuonna 2020 noin 780 miljoonaa euroa (Työ- ja elinkeinoministeriö, Toimialaraportit).

Puuston vuotuinen kasvu on uusimman valtakunnan metsien inventoinnin (VMI13) mukaan 103 miljoonaa kuutiometriä, mikä on aiempaa vähemmän (VMI 12). Puuston kasvu on 1970-luvulta lähtien ollut poistumaa suurempi, joten metsien puuston määrä on jatkuvasti kasvanut. Puuston tilavuus on 2,5 miljardia kuutiometriä.

Suomen pyrkiessä hiilineutraaliuuteen metsien merkitys hiilinielujen ja -varastojen vahvistamisessa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä on suuri. Vuonna 2020 Suomen metsien nettohiilinielu oli Tilastokeskuksen mukaan 27,8 milj. t CO₂ ekv. Vuoden 2021 ennakkotiedon mukaan metsien nettohiilinielu oli 6,7 milj. t CO₂ ekv. Nettohiilinielun vaihtelu selittyy vuotuisilla hakkuumäärillä. Suuresta vuotuisesta vaihtelusta huolimatta puuston määrä on kasvanut ja metsät ovat hiilinielu.

Suomi on sitoutunut omalta osaltaan pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen. Vuonna 2019 julkaistun viimeisimmän laajan uhanalaisuusarvioinnin mukaan Suomen eliölajeista 11,9 prosenttia (2 668 lajia) on uhanalaisia (Hyvärinen ym. 2019). Uhanalaisista lajeista lähes kolmasosa elää ensisijaisesti metsissä. Metsien elinympäristöistä uhanalaisia lajeja on erityisesti lehtometsissä ja vanhoissa metsissä.

Suomalaisesta aikuisväestöstä 96 prosenttia harrastaa ulkoilua. Jokamiehenoikeudet mahdollistavat laajan virkistyskäytön, jonka turvin metsissä voi liikkua, marjastaa ja sienestää. Säännölliset luontokäynnit edistävät ja ylläpitävät kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

2 Toimintaympäristön muutos

Tämä luku pohjautuu maa- ja metsätalousministeriön Luonnonvarakeskukselta tilaamaan selvitykseen ("Taustaselvitys Kansallinen metsästrategia 2035:n valmistelua varten", Luonnonvarakeskuksen julkaisu 61/2022). Selvityksessä on tarkasteltu metsäalan toimintaympäristöä, määritelty metsien käyttöä kuvaavat skenaariot ja tuotettu niihin perustuvat laskelmat. Skenaarioanalyysien avulla arvioitiin eri skenaarioiden kansantaloudellisia vaikutuksia sekä vaikutuksia puuntuotantoon ja muihin ekosysteemipalveluihin.

2.1 Metsäalaan vaikuttavat megatrendit ja muutostekijät

2.1.1 Tulevaisuuden ennakointi

Metsiin kohdistuu sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti mittavat odotukset uusiutuvan raaka-aineen lähteenä, luonnon monimuotoisuuden edellytyksenä ja hiilinieluna. Keskinäisriippuvaisessa maailmassa globaaleille ratkaisuille on kasvava tarve. Vastuullinen toiminta edellyttää entistä vahvemmin ennakointia, erilaisten tavoitteiden yhteensovittamista mutta myös arvopohjaisia valintoja eri päätöksenteon tasoilla.

Geopoliittiset jännitteet ovat lisääntyneet ja nousseet kymmenen tärkeimmän globaalin riskin joukkoon (World Economic Forum 2022). Kansainvälisen turvallisuusympäristön kiristyminen luo talouteen ja sääntöperusteisiin kansainvälisiin järjestelmiin epävakautta. Yhdessä luonnonvarojen ehtymisen kanssa tämä voi johtaa uudenlaisiin konflikteihin sekä omavaraisuuden ja huoltovarmuuden merkitystä korostavaan luonnonvarapolitiikkaan. Erityisesti Ukrainan kriisi on johtanut epävarmuuteen raaka-aineiden ja tuotantopanosten saatavuudesta. Samoin metsäsektorin lopputuotteiden markkinanäkymät ovat muuttuneet epävarmemmiksi. Energiakriisi ja korkea inflaatio heijastuvat myös suomalaisen hyvinvointiyhteiskuntaan. Metsäsektori on keskeisessä roolissa energiaomavaraisuuden turvaamisessa ja pidemmän aikavälin vihreässä siirtymässä.

Muutostekijöiden tunnistaminen ja ennakointi on haasteellista, mutta silti välttämätöntä (kuvio 2). Kehittämistoimenpiteiden osuvuus edellyttää, että pyritään systemaattisesti tunnistamaan metsäalaa liittyviä epävarmuuksia ja riskejä sekä niiden vaikutuksia.

Kuvio 2. Metsäalaa vaikuttavia megatrendejä ja mahdollistajia (Lähde Luonnonvarakeskus 6/2022).

2.1.2 Yhteiskuntaan liittyviä muutostekijöitä

Väestön määrän kasvun ja kaupungistumisen ennustetaan globaalisti yhä jatkuvan. YK:n vuonna 2019 tarkistetun väestöennusteen mukaan maailman väestön määrän ennakoidaan kasvavan 8,5 miljardiin vuoteen 2030 mennessä ja 9,7 miljardiin vuoteen 2050 mennessä. Vuonna 2030 noin 60 prosenttia maailman väestöstä asuu kaupungeissa. Vaikka väestönkasvu tulevaisuudessa hidastuu, ongelmat ravinnontuotannossa ja maankäytössä lisääntyvät etenkin, kun ilmastonmuutoksen eteneminen heikentää tuotanto-olosuhteita maailmanlaajuisesti.

Kuluttajuus ja markkinat ovat murroksessa. Hintojen nousu vaikuttaa kulutuskäyttäytymiseen. Samaan aikaan myös kuluttajien ja tuotannontekijöiden omistajien lisääntyvä

tietoisuus tuotannon ja kulutuksen ilmasto- ja ympäristövaikutuksista sekä eettisyydestä motivoi yrityksiä kiinnittämään erityistä huomiota toimintansa, tuotteidensa ja palveluidensa elinkaariin globaaleihin kestävyysvaikutuksiin ja vastuullisuuteen.

Erilaisten kansainvälisten ja kansallisten intressien yhteensovittaminen on vaikeutunut. Muutospaine tulee osin myös poliittisesta ohjauksesta, vahvimpana Euroopan unionin sääntelystä, ja myös ympäristötietoisuuden lisääntymisestä sekä terveys- ja hyvinvointihyötyjen kasvaneesta arvosta.

Vuoteen 2050 mennessä energian kysynnän oletetaan lisääntyvän maailmassa lähes 50 prosenttia nykyisestä tasosta. Mikäli ilmaston lämpeneminen halutaan pysäyttää 1,5 asteeseen, uusiutuvan energian osuuden kulutuksesta pitäisi vuonna 2050 olla vähintään 65 prosenttia nykyisen 15 prosentin sijaan. Metsistä saatavan bioenergian tarve säilynee korkeana, sillä sitä tarvitaan erityisesti siirtymäajan ratkaisuna.

Tiedon luotettavuus korostuu entisestään. Perinteinen jako tiedontuottajiin ja sen käyttäjiin on muuttumassa. Erityisesti nopeasyklisellä sosiaalisella medialla on vaikutusta metsäalaa koskevaan päätöksentekoon sen eri tasoilla.

2.1.3 Ympäristöön liittyviä muutostekijöitä

Kolme merkittävimmäksi arvioitua globaalia riskiä, eli ilmastomuutosta hillitsevien ja sopeutumista edistävien toimenpiteiden epäonnistuminen, äärisääilmiöiden voimistuminen ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, liittyvät ympäristötekijöihin (World Economic Forum 2022). Ilmastomuutoksen haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä, mutta se vaatii nopeita toimenpiteitä hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymiseksi. Koska tehokkaatkin ilmastomuutosta hillitsevät toimet vaikuttavat viipeellä, tarvitaan myös sopeutumistoimia.

Maailmanlaajuisesti jopa miljoonaa lajia uhkaa sukupuutto (IPBES 2019). Merkittävimmät uhkatekijät ovat maankäytön muutokset, eliölajien suora hyödyntäminen ja ilmastomuutos. Luonnon monimuotoisuuden, sen tuottamien ekosysteemipalveluiden häviäminen ja luonnon köyhtyminen uhkaavat myös ihmiskunnan hyvinvointia. Luontokato heijastuu muun muassa ruokajärjestelmän kykyyn tuottaa riittävästi ravintoa eri puolilla maapalloa, ja se lisää tuotantoketjuihin ja markkinoihin liittyviä epävarmuuksia.

Luonnon monimuotoisuuden arvon kytkeä taloudelliseen päätöksentekoon nousi yleiseen keskusteluun Dasguptan (2021) raportin myötä. Myös YK on hyväksynyt tilastostandardin ekosysteemitilinpidoista. Ekosysteemitilinpidojen tavoitteena on mitata ihmisten ekosysteemeistä saamien hyötyjen tarjontaa, käyttöä ja arvoa.

2.1.4 Teknologisia muutostekijöitä

Uudet teknologiat sekä teknologian tehokkaampi hyödyntäminen ovat keinoja vastata muuttuviin tarpeisiin ja aikaansaada kestäviä arvoketjuja ja -verkostoja. Data- ja alustatalous erilaisine muotoineen ovat jo tätä päivää. Silti monet automatisaatioon ja massadatan (big data) hyödyntämiseen liittyvät mahdollisuudet ovat vielä käyttämättä kehitettäessä kustannustehokasta ja uudistuvaa metsäalaa.

Nykyisten tuotteiden rinnalle on syntyvässä uusissa korkean jalostusasteen tuotteita. Monia lupaavia kokeiluja on käynnissä, mutta tehdasmittakaavan tuotteiden kehitystyö vie aikaa. Parhaimmillaan biotalous on olennainen osa kestävästä kiertotaloudesta, jossa yhdistyy uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen viisas hyödyntäminen. Kiertotalous on talouden ja koko yhteiskunnan toimintamalli, jossa erilaisista pää- ja sivuvirroista voidaan saada uusia tuotteita, palvelukonsepteja ja lisäarvoa. Samalla se on myös optimoituja materiaalikiertoja ja esimerkiksi infrastruktuurin sekä tuotteiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä.

Talouden onnistumista tarkastellaan yhä enemmän hyvinvointi- ja ympäristönäkökulmasta, ei vain talouden kokoa ja kasvuvauhtia seuraamalla. Talouden tarkastelu vaatii uudenlaista ajattelua, kun hyvinvointi ja maapallon kantokyky nähdään menestyvän yhteiskunnan merkeiksi. Yhteiskuntarakenteen murros tarkoittaa teknologian, tiedon, ajattelun, asenteiden, työn ja yrittämisen murrosta. Tekoälyyn pohjautuva autonominen teknologia ja alustatalous läpäisevät tuotantojärjestelmät. Näiden vaikutus myös metsäalan tulevaisuuteen on kasvava. Datatietäminen ja hallinta korostuvat sekä poliittisessa että taloudellisessa vallankäytössä.

Tekoälykehityksen, koneoppimisen ja reaaliaikaisten paikannusratkaisujen myötä automatisaatio ja robotisaatio johtavat vähitellen siihen, että työkoneet toimivat yhä itsenäisemmin. Autonominen teknologia ja digitalisaatio muuttavat myös johtamista ja päätöksentekoa. Entistä suuremmat informaatiomäärät ja prosessien päätöksenteon itseohjautuvuus asettavat yhä suurempia haasteita päätöksenteon kriteereille ja johdonmukaisille politiikoille.

2.2 Metsäalan tulevaisuuden näkymät Suomessa

2.2.1 Kansainväliset politiikat

Suomi on sitoutunut yli sataan kansainväliseen metsiä ja ympäristöä käsittelevään sopimukseen. Keskeisenä on YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, joiden saavuttamisessa metsien merkitys on olennainen.

Metsien ja puuraaka-aineen käyttöön sekä käytön hyväksyttävyyteen vaikuttavat tulevaisuudessa aiempaa voimakkaammin EU:n politiikkatoimet, joihin kuuluu strategisten suuntaviivojen lisäksi jäsenvaltioita sitovaa oikeudellista sääntelyä. EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, mutta metsiin ja niiden hyödyntämiseen liittyviä asioita käsitellään kuitenkin lukuisissa EU:n sektoripolitiikoissa, erityisesti ilmasto-, energia- ja ympäristöpolitiikoissa, joissa EU:lla on toimivaltaa yli kansallisen päätöksenteon.

Metsiin liittyvissä EU-politiikkatoimissa ovat korostuneet luonnon monimuotoisuuteen ja metsien hiilensidontaan liittyvät tavoitteet. Sen sijaan puun tuotantoon ja metsien monipuoliseen käyttöön liittyvät taloudelliset tavoitteet ja näiden vaikutukset esimerkiksi maaseudun elinvoimaisuuteen, yrittäjyyteen ja huoltovarmuuteen ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Havaittavissa on myös siirtymä vapaaehtoisista toimista kohti yksityiskohtaista lakitasoista sääntelyä.

Raakapuun tuonti Venäjältä Suomeen loppui talven 2022 aikana. EU:ssa on sovittu laajoista pakotteista vastauksena Venäjän hyökkäykseen Ukrainassa. Ennakoidaan, että jäänyt tilanne Venäjän kauppasuhteissa jatkuu vuosia, mikä heijastuu maailmanlaajuisesti puupohjaisten tuotteiden markkinoihin.

2.2.2 Kansalliset politiikat

Suomen metsäpolitiikkaa johdetaan maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosastolla. Metsäpolitiikkaa ohjataan lainsäädännön, julkisen rahoituksen ja informaatio-ohjauksen keinoin sekä institutionaalisin järjestelyin. Alueelliset metsäohjelmat ovat maakunnallisia metsäsektorin kehittämissuunnitelmia ja työohjelmia. Ne kokoavat yhteen alueen metsiin liittyvät tiedot ja kehittämistarpeet.

Metsästrategian ohella useissa muissa ohjelmissa ja strategioissa toteutetaan metsästrategian tavoitteita (kuvio 3). Samoin lukuisat strategiat vaikuttavat metsästrategiaan

Kaupungistuminen, globaali väestönkasvu ja tietoisuus luonnon terveys- ja hyvinvointihyödyistä lisäävät luontomatkailun ja virkistyskäytön kysyntää ja elinkeinotoiminnan edellytyksiä. Luontomatkailuala on jo merkittävä työllistäjä ja vientitoimiala erityisesti Pohjois-Suomessa ja muuallakin luontomatkailukeskusten lähialueilla. Luonto on tärkeitä liikuntaympäristöjä Suomessa. Luonnosta haetaan myös terveyttä ja hyvinvointia. Suomella on matkailumaana useita etuja liittyen puhtaaseen luontoon ja eri vuodenaikoihin. Virkistyskäyttö painottuu erityisesti taajamien tuntumaan ja tässä lähimetsät ovat avainasemassa.

Kuluttajien arvomaailma vaikuttaa tuotteiden ja sitä kautta raaka-aineiden kysyntään. Kuluttajien tietoisuus ja vastuullisuuden vaatimukset kasvavat. Arvomuutokset näkyvät myös tavoissa hyödyntää luontoa ja sen tarjoamia ekosysteemipalveluja eli ekosysteemien tuottamia aineellisia ja aineettomia hyötyjä ihmiselle. Kuluttajien valinnat voivat vaikuttaa siihen, että metsien hyödyntäminen pysyy luonnon kantokyvyn rajoissa. Luontoon perustuvilla hyvinvointipalveluilla on kasvupotentiaalia. Toimialan ytimen muodostavat luontoon perustuvia ohjelmalveluja ja luontoympäristössä majoitus- ja ravitsemispalveluja tarjoavat yritykset.

2.2.4 Metsäteollisuus

Metsäteollisuustuotteiden kysynnän näkymien ennakoidaan pysyvän hyvinä ja kysynnän kasvavan. Kysynnän taso vaihtelee kulloinkin vallitsevan suhdannetilanteen mukaan.

Ilmastonmuutoksen hillintätoimet lisäävät puurakentamisen suosiota ja sitä kautta myös sahateollisuuden tuotteiden kysyntää. Pitkäikäiset puutuotteet toimivat hiilen varastona ja korvaavat esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöiltään kuormittavampia rakennusmateriaaleja, erityisesti betonia ja terästä. Puurakentamisen myönteiset näkymät tukevat sahatavaran ja pidemmälle jalostettujen rakennustuotteiden kysyntää kotimaassa ja vientimarkkinoilla.

Pohjoisen pitkäkuituisen havusellun kysyntä metsäteollisuuden keskeisten loppu- ja välituotteiden perusraaka-aineena säilynee vahvana. Myös kemiallisen metsäteollisuuden tuotteiden kysynnän ennakoidaan pysyvän lähitulevaisuudessa hyvänä graafisia papereita lukuun ottamatta. Kartonkien kysyntää tukee pakkausten käyttömäärien ja -kohteiden lisääntyminen, kun esimerkiksi elintarviketeollisuudessa pyritään pääsemään eroon muovipakkauksista. Verkkokaupan kasvu lisää perinteisten pakkausten tarvetta. Pakkausten kysyntää tukevat myös väestön keskiluokkaistuminen ja talous-

kasvu. Suuria odotuksia kohdistuu monikäyttöiseen ligniiniin. Sellun käyttö sekä kartongin tuotannossa että uusissa tuotteissa, kuten tekstiilikuiduissa, todennäköisesti kasvaa. Uudet innovaatiot ja tuotteet luovat biotalouteen uusia työpaikkoja.

Suomessa on viime vuosina investoitu erityisesti kartongin ja pakkausmateriaalien tuotantoon sekä sellu- ja sahateollisuuteen. Koronan alun jälkeisessä korkeasuhdanteessa sahateollisuuden kassavirta on kasvanut ja mahdollistanut kapasiteetin laajenus- ja korjausinvestointien rahoittamisen. Lisäksi investointeja on tehty höyläsahataran tuotantoon sekä tuotantoteknologian modernisointiin. Investoinneilla pyritään tehostamaan tuotantoa ja turvaamaan tulevaisuuden kilpailukyky.

Jo toteutuneiden investointien lisäksi suunnitteilla on investointeja, jotka toteutessaan lisäävät tuotantokapasiteettia ja raakapuun kysyntää. Vaikka markkinanäkökulmasta puusta valmistetuille tuotteille olisi kysyntää, tulevaisuudessa tuotannon lisäystä ja investointeja saattaa rajoittaa puun saatavuus.

Puupolttoaineilla on tuotettu viime vuosina Suomessa yli neljännes energian kokonaiskulutuksesta. Puupolttoaineiden käytön kasvu Suomessa on viime vuosina perustunut etenkin metsäteollisuuden sivuvirtojen käytön kasvuun. Puupolttoaineilla on korvattu ja tullaan huoltovarmuussyistä yhä enemmän korvaamaan fossiilisten polttoaineiden, eli kivihillen, öljyn, maakaasun ja turpeen käyttöä. Tuontipuun osuuden vähetessä kasvaa nuoren metsän hoitohakkuista saatavan energiapuun merkitys energiaomavaraisuuden turvaamisessa.

Metsäteollisuuden tuotannon jalostusarvon nostamiseen on Suomessa pyritty monin tavoin. Suomen biotalousstrategia (2022) tavoittelee arvonlisää kehittämällä uusia raaka-aineita, valmistusmenetelmiä, tuotteita ja palveluita, lisäämällä jalostusarvoa ja resurssitehokkuutta sekä hyödyntämällä sivuvirtoja ja kiertotalouden toimintamalleja.

2.2.5 Luonnontuoteala

Suomen luonnontuoteala rakentuu vahvasti jokamiehenoikeudella kerättyjen marjojen ja sienten talteenottoon, jalostukseen ja vientiin. Jokamiehenoikeuksien ulkopuolella olevien luonnontuotteiden käyttö on kasvavaa paitsi elintarvike- ja juomateollisuudessa myös esimerkiksi kosmetiikkateollisuudessa, hyvinvointipalveluissa, lääkinnällisissä tuotteissa, käsityöalalla sekä floristiikassa.

Maanomistukseen sidottujen luonnontuotteiden lisääntyvä käyttö voi tarjota metsänomistajille uusia metsiin perustuvia ansaintamahdollisuuksia. Lisääntyvä käyttö tar-

joaa mahdollisuuksia monipuolistaa metsien käyttöä ja edistää aktiivisuutta maaseutu-alueilla. Luonnontuotteiden korkeammalla jalostusasteella on mahdollista kasvattaa niistä saatavaa lisäarvoa.

Luonnontuotealan kasvu tukee vihreää siirtymää ja siirtymistä kohti ilmastokestävämpää ja omavaraisempaa ruokajärjestelmää. Uusien innovaatioiden ja toimintamallien kehittyminen ja vakiintuminen vie kuitenkin aikaa ja vaatii pitkäjänteisyyttä niin kehittämistyössä kuin uuden tiedon siirrossa toimijoille.

2.2.6 Metsätalous

Metsien kasvua ja elinvoimaisuutta lisäävillä toimilla on mahdollista yhä parantaa metsätalouden taloudellista kannattavuutta ja sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin. Kuitenkin esimerkiksi puulajivalinnoissa tapahtuvat muutokset näkyvät vasta vuosien tai vuosikymmenien kuluessa.

Metsien käsittelymenetelmät ovat monipuolistuneet. Metsätaloudessa jatkuvapeitteisen metsänhoidon menetelmät ja sekametsien kasvattaminen tulevat edelleen yleistymään. Teknologioiden kehittymisen myötä on oletettavaa, että täsmämetsänhoito yleistyy. Täsmämetsänhoidossa yhdistellään metsää kuvaavia tietoja monista lähteistä ja tuodaan massatieto ja digitalisaatio osaksi metsänhoitoa.

Luonnonhoito on vakiintumassa kiinteäksi osaksi metsätalouden harjoittamista. Lakitasoon sääntelyn lisäksi markkinaehtoiset järjestelmät vaikuttavat metsien monimuotoisuustoimiin. Metsien monikäytön ja monitavoitteisuuden lisääntyessä eri käyttömuotojen yhteensovittamisen tarve korostuu tulevaisuudessa. Metsiin kohdistuu yhä enemmän käytön rajoitteita ja erilaisia suojelupaineita.

Noin neljännes Suomen puuntuotannon metsämaasta on suometsiä. Suometsien kokonaisvaltaiseen hoitoon vaikuttaa niiden tärkeä rooli myös ilmaston, monimuotoisuuden ja vesistökuormituksen kannalta. Tämä aiheuttaa kehittämistarpeita osaamisen monipuolistamiseen sekä turvemaiden puun korjuun teknologioille. Ammattitaitoiselle korjuun ja kuljetuksen henkilöstölle on kysyntää koko metsätaloudessa ja erityisesti suometsätaloudessa.

Sääolosuhteiden ennakoidaan vaihtelevan entistä enemmän ja lauhojen talvien yleistyvän, mikä lyhentää talviajan puunkorjuukautta ja heikentää erityisesti alemman tieverkon kuljetuskykyä. Toisaalta kesän kuivat kaudet saattavat pidentää sulan maan korjuuaikaa etenkin Etelä-Suomessa. Ilmastonmuutos vaikuttaa metsien biottisten ja

abioottisten riskien lisääntymiseen. Mittavien metsien hyönteis- ja myrskytuhojen esiintymisten todennäköisyys kasvaa, joten varautuminen ja riskien hallinta korostuu.

2.2.7 Metsänomistus

Suomen metsät ovat pääosin yksityisten henkilöiden ja perheiden omistuksessa. Etelä- ja Keski-Suomessa yksityiset henkilöt omistavat noin 3/4 metsistä. Valtion metsät sijaitsevat pääosin Pohjois- ja Itä-Suomessa.

Metsänomistajat pitävät tärkeänä omien tavoitteidensa ja omaisuudensuojan kunnioittamista. Suomalainen metsänomistaja 2020 -tutkimuksen mukaan metsänomistajat tavoittelevat metsillään sekä aineellisia että aineettomia hyötyjä. Puuntuotanto on omistajalle tärkein metsien tuottama hyöty. Monimuotoisuuden turvaamisen keinoista useimmin kiinnostaa luonnonhoito, ja vajaa neljännes näkee, että luontoarvojen turvaamista yksityismetsissä tulisi lisätä nykyisestä.

Metsänomistajien koulutustason nousu ja kaupunkilaismetsänomistajien osuuden kasvu saattaa lisätä monipuolisten metsäpalvelujen kysyntää metsänomistuksen rakennemuutoksen edetessä. (Karppinen ym. 2020).

Metsätilojen omistajuus vaihtuu usein yhä perintönä tai sukulaiskauppana. Metsärahastojen metsänomistusosuuden kasvu on ollut viime vuosina nopeaa. Rahastot ja sijoittajayhteisöt omistavat metsää jo noin 0,5 miljoonaa hehtaaria. Rahapolitiikan kiristyessä ja korkojen noustessa metsärahastojen omistusten kasvuvauhti saattaa kuitenkin hidastua lähivuosina. Maanomistuksen muutokseen on vaikuttanut myös ulkomaisten sijoittajien ja sijoitusyritysten metsänomistusosuuden kasvaminen.

3 Målbild

3.1 Vision – Välmående skog och växande välfärd

Visionen för den nationella skogsstrategin 2035 är att eftersträva *välmående skog och växande välfärd*.

I visionen betonas förutom det välbefinnande och den välfärd som skogen ger finländarna också att skogen själv ska må bra. Ansvarsfullhet och hållbarhet är bärande teman i hela skogsstrategin, det vill säga människan, ekonomin och miljön beaktas och man bär ansvar för sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenser. Strategin främjar en ansvarsfull och helhetsinriktad välfärdsekonomi.

Skogsstrategin är en tillväxtstrategi, där välfärd syftar på välstånd, god livskvalitet och hälsa. Välfärdsekonomin skapar hållbar välfärd och ekonomisk tillväxt samtidigt. I välfärdsekonomin blir människans välfärd kärnan i beslutsfattandet och besluten fattas genom att identifiera de ekonomiska, sociala och ekologiska faktorernas samverkan på välfärden (OECD 2019).

I tillväxträkenskaperna definieras hållbar utveckling som något som tillgodoser den nuvarande generationens behov utan att kommande generationer berövas möjligheten att tillgodose sina egna behov. För att den nationella skogsstrategins välfärd och tillväxt ska kunna kombineras med hållbar utveckling, har välfärdsekonomin valts som perspektiv för beredningen. Med välfärdsekonomiskt tänkande avses analys, mätning och utveckling av växelverkan mellan olika dimensioner av ekonomin och välfärden. OECD har fastställt att välfärdsekonomin består av materiella faktorer såsom boende, inkomster och arbetsplatser samt faktorer som har samband med livskvaliteten, såsom utbildning, kompetens, hälsa och säkerhet.

Skogsstrategin bygger på fyra strategiska mål som tillsammans bildar en helhet (bild 4).

Strategiska mål

- Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig
- Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt.

- Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga.
- Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen.

Kuvio 4. Vision och strategiska mål.

3.2 Strategiska mål och syften

3.2.1 Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig

Målet omfattar förutsättningar för investeringar inom skogsbranschen, tillgång till råvaror och försörjningsberedskap samt en mångsidigare skogsbransch. Dessutom omfattar målet smidiga förvaltningsstrukturer, en uppmuntrande verksamhetsmiljö och internationell påverkan.

Syften

- Den skogsbaserade affärsverksamheten blir mångsidigare och växer.
- Ett proaktivt och effektivt samarbete samt påverkan i EU-processer och internationella processer stöder skogsbranschens verksamhetsförutsättningar.
- Smidig förvaltning och fungerande infrastruktur skapar en förutsägbar och uppmuntrande verksamhetsmiljö.
- En fungerande marknad tryggar tillgången till råvaror och tjänster.

3.2.2 Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt

Målet som betonar skogens användningsmöjligheter omfattar mångsidiga ekosystemtjänster och ett lönsamt skogsbruk. I målet ingår också att stävja klimatförändringar och trygga regionernas livskraft.

Syften

- Skogsanvändningen är målinriktad och grundar sig på fakta och aktiva beslut av skogsägarna.
- En aktiv och mångsidigare skogsvård ökar skogens tillväxt och stöder stävjan- det av klimatförändringen.
- Tjänster och incitament för skogsägare och aktörer stöder en aktiv, hållbar och mångsidig användning av skogarna med beaktande av landskapens särdrag.
- De ekosystemtjänster som skogarna erbjuder ökar människors välbefinnande och skapar nya förtjänstmöjligheter.

3.2.3 Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga

Till målet hör att värna om skogens mångfald och variation. Det omfattar också omsorg om skogens och skogsnaturens hälsa och resiliens. Anpassning till klimatförändringen och allmän riskhantering ingår också i detta mål.

Syften

- Vända på utvecklingen av mångfalden i ekonomiskogar så att den återhämtar sig.
- Stärka skogarnas klimathållbarhet och hantera skaderisker.
- Hantera de miljörisker som skogsbruket orsakar.

3.2.4 Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen

Målet med kunskapsbaserad ledning och kompetens grundar sig på forskningsrön, användbarhet, ett bra kunskapsunderlag och en kontinuerlig ökning av kompetensen samt kommunikation. I målet ingår också skogsbranschens dragningskraft som studie- och arbetsplats.

Syften

- Högklassig forskning, geografisk information som utvecklas och informationens användbarhet skapar ett starkt kunskapsunderlag för beslutsfattande och prognostisering.
- Kompetensen inom skogsbranschen är mångsidig, motsvarar föränderliga behov och fler söker sig till yrken inom skogsbranschen.
- Kommunikation och växelverkan ökar förståelsen för skogsanvändningen, skogsmiljön och skogskulturen i samhället och särskilt bland de unga.

4 Verkställande

4.1 Projektportfölj

För verkställandet av skogsstrategin har en projektportfölj utarbetats som innehåller beskrivningar av de viktigaste åtgärderna för att uppnå målen och syftena. Projektportföljen består av tre spetsprojekt (bild 5).

Spetsprojektet Skogens tillväxt förverkligar i synnerhet målet att få en aktiv, hållbar och mångsidig användning av skogarna samt syftena som har med skogens livskraft och anpassningsförmåga att göra. Spetsprojektet Biodiversitet i ekonomiskogar riktar sig i sin tur till målet att stärka skogarnas livskraft, mångfald och anpassningsförmåga. Spetsprojektet Förnyelse av skogsbranschen förverkligar i synnerhet målet som handlar om kunskapsbaserad ledning och kompetens och skapar en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en förnybar och ansvarsfull skogsbransch.

Tillsammans förverkligar spetsprojekten strategins vision, mål och syften. Varje spetsprojekt påverkar flera mål och syften. Forskning, kunskapsunderlag, digitalisering och utnyttjande av öppna data, interaktion och kommunikation ingår i varje spetsprojekt. Forskningsorganisationerna inom skogsbranschen utarbetar ett separat forskningsprogram till stöd för forsknings- och utvecklingsarbetet under projektportföljen.

De centrala åtgärderna i spetsprojekten presenteras i tabellerna 1–3. Projektportföljen är inte en heltäckande förteckning över nödvändiga åtgärder. De föreslagna åtgärderna behövs särskilt för att uppnå skogsstrategins mål och syften.

Kuvio 5. Projektportfölj

4.2 Spetsprojekt

4.2.1 Skogens tillväxt

I spetsprojektet Skogens tillväxt utökas skogarnas kolbindning och virkesproduktion på ett lönsamt, hållbart och ansvarsfullt sätt. Till detta spetsprojekt hör att upprätthålla och öka kolsänkorna och att sträva efter att uppnå kolsänkan och utsläppsmålen. Genom åtgärderna utvecklas också riskhanteringen och skogarnas tillgänglighet förbättras.

Ett av målen med helheten är att skapa en grund för trygghet av skogssektorns konkurrenskraft och tillväxt samt för virkesmarknadens funktion. Skogsstrategin genomför de åtgärder i Finlands bioekonomiska strategi som gäller skogssektorn.

Åtgärderna som ökar tillväxten gäller antingen trädbeståndet eller växtplatsen. Användningen av förädlat skogsodlingsmaterial och en effektiv skogsodlingskedja påskyndar trädbeståndets tillväxt. Trädbeståndets tillväxt påverkas också genom plantskogsvård och gallringsavverkning genom att reglera trädslagsförhållandena, trädbeståndets täthet och trädens storleksfördelning. Genom gödsling kan man öka trädbeståndets tillväxt. Askgödsling på torvmarker hjälper också till att kontrollera vattenushållningen på växtplatsen och minskar behovet av istandsättning av diken.

Stigande temperaturer och extrema väderfenomen som orsakas av klimatförändringen förutspås öka risken för skogsskador i framtiden. Med tanke på bekämpningen av skogsskador och därmed virkesproduktionen och kolsänkorna är det också viktigt med forskning, uppföljning och prognostisering.

Genomförandet av de åtgärder som behövs för att öka tillväxten, den praktiska drivningen, bekämpningen av skador samt en mångsidig tillgång till skogar och glesbygder förutsätter ett vägnät som kan användas året runt. Därför omfattar detta spetsprojekt även underhåll av vägnät och broar.

Taulukko 1. Åtgärder som främjar skogens tillväxt

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Utöka skogsarealen	<ul style="list-style-type: none"> - Utöka beskogningen och dämpa avskogningen - Påverka målen för områdesanvändningen och planläggningen 	- Stärker kolsänkorna och kollagren

Genomföra skogsförnyelsen på ett högklassigt sätt och utan dröjsmål	<ul style="list-style-type: none"> - Ta i bruk metoder för skogsförnyelse och tidig vård som snabbt ger produktiva och fullskaliga trädbestånd - Utveckla metoder, utöka utbildningen och kommunikationen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kolbindningen stärks och virkesproduktionen ökar - Virkesproduktionens lönsamhet förbättras
Sköta unga skogar på ett högklassigt sätt och i tid	<ul style="list-style-type: none"> - Utöka skogsvården och förbättra kvaliteten på förstagallringen - Säkerställa ett smidigt ibruktage och genomförande av skogsbrukets incitamentsystem - Utveckla kvalitetsuppföljningen - Utveckla metoder och användningen av dem, utöka utbildningen och kommunikationen 	<ul style="list-style-type: none"> - Effektivare användning av träproduktionspotentialen - Skogarnas tillväxt och kolbindningen ökar - Lönsamheten förbättras - Bättre riskhantering
Öka tillväxten och kolbindningen genom ansvarsfull skogsgödsling	<ul style="list-style-type: none"> - Undersöka och främja askgödsling och gödsling av mineraljord - Producera information om potentiella gödslingsobjekt som kan användas som geografisk information bland annat i tjänsten MinSkog.fi - Utöka utbildningen och kommunikationen för skogsägare 	<ul style="list-style-type: none"> - Mer tillväxt, råvirke, omsättning och kol-sänkor - Mindre iståndsättning av diken
Främja skogsförädling	<ul style="list-style-type: none"> - Genomföra skogsförädlingsprogram - Genomföra anläggningsprogrammet för fröodling av skogsträd 	<ul style="list-style-type: none"> - Virkesproduktionen och kvaliteten förbättras - Anpassningen förbättras
Skogsskador förutses och bekämpas	<ul style="list-style-type: none"> - Bereda sig inför skogsskador genom beredskaps- och återhämtningsplanering - Utveckla metoder för att förutse och bekämpa skador 	<ul style="list-style-type: none"> - Trygga skogens tillväxt och kolbindning - Undvika omfattande skogsskador - Snabb återhämtning efter skador
Förbättra skogarnas tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> - Det skapas en samarbetsmodell för helhetsservicen för genomförande och finansiering av vägprojekt samt för aktivering av vägslag - Allokera resurser för iståndsättning av vägnät och broar - Vägslagens yrkesmässiga förvaltning och vägförvaltning utvecklas - Väg- och broinformationens täckning och informationens rörlighet via gränssnitten förbättras 	<ul style="list-style-type: none"> - Trafikförbindelserna förbättras - Skogarnas tillgänglighet, tillgången på råvaror och konkurrenskraft förbättras - Förutsättningarna för rekreation och räddningsverksamhet förbättras - Möjligheterna till näringsverksamhet på landsbygden förbättras

Utveckla metoder för tillväxt och lagring av kol	- Genomföra forsknings- och utvecklingsåtgärder för att öka tillväxten i skogarnas trädbestånd samt kollagret i skogarna och träprodukterna	- Kolsänkorna och kollagren växer på kort och lång sikt
--	---	---

4.2.2 Biodiversitet i ekonomiskogar

I spetsprojektet Biodiversitet i ekonomiskogar utvecklas kostnadseffektiva metoder som baserar sig på naturvärden för att vända på utvecklingen av den biologiska mångfalden i skogarna så att den återhämtar sig. I projektet stärks kunskaperna om metoderna och det praktiska genomförandet. Genom spetsprojektets åtgärder utvecklas vattenskyddsmetoderna och skogarnas klimathållbarhet och anpassningsförmåga stärks i enlighet med markanvändningssektorns klimatplan.

För att samordna skogsbruket, andra användningsformer och mångfalden söker man kostnadseffektiva metoder som baserar sig på naturvärden och som stöder skogsägarnas mål.

Genom undersökningen ökar man kunskapen om hur skogarna behandlas och hur det påverkar mångfalden. Åtgärderna ökar effekten av naturvärden i ekonomiskogarna på lång sikt.

Taulukko 2. Åtgärder som främjar biodiversitet i ekonomiskogar

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Utveckla finansieringsmodeller för tryggande av mångfalden	<ul style="list-style-type: none"> - Utvärdera genomslagskraften hos METSOs och Helmis ekonomiskogsåtgärder, trygga finansieringens kontinuitet och möjligheterna att utvidga den - Utredda och införa nya incitament och kopplingar till exempel för att förbättra miljöer för rekreation och naturturism 	- Mångfalden stärks
Stärka kompetensen inom naturvård, planeringen och genomförandet i praktiken	<ul style="list-style-type: none"> - Förbättra förhandsplaneringen av naturvärden och mångfaldsåtgärderna på regional nivå - Omsätta Metkas verksamhetsmodell för planering av myrskogar och inspektioner av avrinningsområden i praktiken - Utveckla planeringen på landskapsnivå 	<ul style="list-style-type: none"> - Skogsägarnas och samhällets mål möts - Mångfalden och mångbruket stärks - Finland kan fullgöra sina åtaganden på ett kostnadseffektivt sätt

	<ul style="list-style-type: none"> - Utveckla aktörernas kompetens och utöka kommunikationen till skogsägarna 	
Utöka skogens strukturella drag	<ul style="list-style-type: none"> - Informera, ge råd och utbilda om betydelsen, nyttan och riskerna med döda träd, överståndare, lövträd och gamla träd - Utveckla marknads-, finansierings- och styrmekanismer 	<ul style="list-style-type: none"> - Mångfalden stärks utan att risken för skador ökar
Främja blandträdbestånd i skogen	<ul style="list-style-type: none"> - Undersöka och söka lämpliga lösningar för att producera blandskog som lämpar sig för växtplatsen - Utveckla metoder för effektivare reglering av hjortdjursbestånden för att göra urvalet av trädslag mångsidigare i skogen - Samordna mångfaldsarbetet med hanteringen av skaderisker 	<ul style="list-style-type: none"> - Skogsnaturens mångfald och anpassningsförmåga stärks - Riskerna för skogsskador minskar
Utveckla skogsbrukets vattenskyddsmetoder	<ul style="list-style-type: none"> - Utveckla metoder för att fånga upp näringsämnen och koldioxid - Utveckla aktörernas kompetens 	<ul style="list-style-type: none"> - Belastningen på vattendragen minskar - Vattens status förbättras
Främja klimathållbar vård av myrskogarna	<ul style="list-style-type: none"> - Främja den övergripande planeringen och genomförandet av myrskogsvården - Utveckla verktygen i beslutsstödsystemet för myrskogsvård - Stärka aktörernas kompetens 	<ul style="list-style-type: none"> - Kolsänkorna och kollagen växer och anpassar sig på kort och lång sikt
Utveckla marknadsbestämda verksamhetsmodeller för att trygga miljöfördelarna	<ul style="list-style-type: none"> - Utredda och införa marknadsorienterade och avtalsbaserade metoder i urvalet av alternativ - Utveckla verksamhetsmodeller för frivilliga ekologiska kompensationer - Skapa metoder för att påvisa den producerade miljönyttan - Främja produktion av mångfald och andra naturvärden 	<ul style="list-style-type: none"> - Trygga den lokala och ökade nyttan - Tryggandet av mångfalden och naturvärdena samt finansieringsgrunden för åtgärderna utvidgas - Kolbindningen stärks

4.2.3 Förnyelse av skogsbranschen

Spetsprojektet Förnyelse av skogsbranschen fokuserar på kunskapsbaserad ledning och prognostisering. Utvecklingen av geografisk information, kompetens och utbildning är centrala åtgärder. Förnyelsen grundar sig på långsiktig skogsforskning och innovativt utvecklingsarbete.

Internationell växelverkan betonas i spetsprojektet. Det är särskilt viktigt att påverka skogspolitiken i EU och den internationella skogspolitiken proaktivt. De viktigaste målgrupperna för kommunikationen är skogsägare och unga.

Åtgärderna inriktas också på att utveckla förvaltningen och myndighetsverksamheten samt på att förbättra samarbetet och samordningen mellan förvaltningsområdena. Dessutom utvecklas skogs- och naturtjänstföretagsverksamheten i spetsprojektet.

Taulukko 3. Åtgärder som främjar förnyelse av skogsbranschen

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Förbättra den geografiska informationens noggrannhet och tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> - Utveckla den geografiska informationen och informationen om förhållanden och dess användbarhet - Förbättra nivån på naturinformationen och -kvaliteten, egenkontrollen, aktörsresponsen och uppföljningen - Stöda beslutsfattandet och operationerna med noggrannare markinformation än i nuläget - Stärka kunskapsbasen om naturtyperna och deras arter - Utveckla kompetens, rådgivning och kommunikation med hjälp av tjänstedesign 	<ul style="list-style-type: none"> - Aktörerna och markägarna har mer kunskap om planering av åtgärder och bättre utnyttjande av kvalitetsinformation - Planeringen av skogsbruket har bättre förutsättningar att öka skogstillväxten, identifiera och beakta mångfaldsaspekter samt minska markutsläppen
Producera verktyg för kunskapsbaserat beslutsfattande för skogsägare och aktörer	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsätta den innehållsmässiga och funktionella utvecklingen av rekommendationerna för skogsvården - Utveckla funktionerna och kunskapsunderlaget i tjänsten MinSkog.fi - Producera hjälpmedel för jämförelse av skogsbrukets användnings- och skötselmetoder med hjälp av tjänstedesign samt för bedömning av mångfaldsåtgärdernas effekter och kostnadseffektivitet som stöd för olika skogsägares beslutsfattande - Utbildning och kommunikation för skogsägare och skogsaktörer 	<ul style="list-style-type: none"> - Skogsägarnas aktivitet ökar - Skogsägarna känner till möjligheterna i sina egna skogar och kan fatta beslut enligt sina mål

<p>Öka den internationella kompetensen, samarbetet och påverkan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Öka finansieringen och personalresurserna - Uppmuntra och stöda unga experter som satsar på internationell karriär - Påverka skogspolitiken inom EU och den internationella skogspolitiken på ett föregripande sätt - Utvärdera konsekvenserna av EU-initiativ 	<ul style="list-style-type: none"> - Trygga skogssektorns verksamhetsmiljö genom internationellt samarbete - Snabbt och övergripande ställningstagande, Finlands påverkningsmöjligheter ökar
<p>Väcka intresse för skogen och effektivisera kommunikationen riktad till unga</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Finansiera kommunikation till skolelever och ungdomar och stärka samarbetet med skolorna - Etablera de ungas skogsråd som en del av genomförandet av den nationella skogsstrategin 	<ul style="list-style-type: none"> - Förståelsen för skogsanvändningen, skogsmiljön och skogskulturen ökar - Sökandet till utbildning och arbetsuppgifter förbättras - Barn och unga har aktuell kunskap om mångsidig naturresursekonomi och yrken inom skogsbranschen
<p>Utveckla dragningskraften och reaktionsförmågan hos skogsbranschen och dess utbildning</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informera om de mångsidiga möjligheterna och sysselsättningen inom branschen - Utveckla samarbetsmodeller som sträcker sig över examensnivåerna och regionområdena och utveckla utbildningsinnehållet och metoderna så att de motsvarar framtidens behov - Införa riksomfattande lämplighetsprov för skogsmaskinsförarutbildning och utveckla utbildningen inom virkestransport som ett eget kompetensområde - Trygga möjligheterna till kontinuerligt lärande och förnya finansieringsmodellerna 	<ul style="list-style-type: none"> - Inom branschen utexamineras och arbetar tillräckligt många yrkespersoner som lämpar sig för arbetsuppgifterna, har aktuell kompetens och motsvarar det arbetsmarknaden behöver - Utbildningen är regionalt tillgänglig
<p>Tillväxtprogram för skogs- och naturtjänstföretagande genomförs</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utöka företagarnas kompetens - Främja tillgången till information om skogstillgångar och elektroniska tjänsters användbarhet - Utveckla och värdera ekosystemtjänsternas marknadsorienterade affärsverksamhet - Öka samarbetet och nätverksbildningen mellan företag 	<ul style="list-style-type: none"> - Skogarnas tillväxt och livskraft samt förutsättningarna för hållbar användning förbättras och användningen blir mångsidigare - Servicemarknaden utvecklas och tjänsterna blir mångsidigare

<p>Utveckla förutsättningarna för användning av skogen för rekreation och naturturism</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhetsmiljön för rekreatiionsbruk och naturturism görs mer attraktiv i områden med efterfrågan och näringspotential - Utveckla nätverket av strövområden och tillhörande tjänster - Utveckla avtalsbaserade verksamhetsmodeller 	<ul style="list-style-type: none"> - Näringsgrenarnas verksamhetsförutsättningar stärks - Möjligheterna till rekreatiionsanvändning blir mångsidigare
<p>Skaffa information om skogsägarkåren och utveckla ägarstrukturerna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samla in aktuell information om skogsägarnas värden och målsättningar - Göra generationsväxlingar smidigare och automatisera förtydligande lagfart - Utveckla skogsägarrådgivningen och kommunikationen 	<ul style="list-style-type: none"> - Skogsägarnas beslutsfattande aktiveras - Det blir lättare att nå skogsägarna och utbudet av tjänster
<p>Stärka prognostiseringsarbetet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Grunda en vetenskaplig panel för skogsbioekonomi - Följa upp hur lagstiftningens och förvaltningens strukturer fungerar och reagera på förändringsbehov - Undanröja skattetekniska hinder för utnyttjandet av skogarnas ekosystemtjänster 	<ul style="list-style-type: none"> - Prognostiseringsförmågan stärks - Förvaltningen blir smidigare och samarbetet mellan förvaltningsområdena förbättras - Kunskapsunderlaget stärks och interaktionen ökar - Det blir lättare att samordna olika mål
<p>Utreda skogsbranschens handavtryck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Skaffa forskningsdata och uppföljningsdata om skogsbranschens inverkan på miljön och samhället - Öka kommunikationen om handavtrycket 	<ul style="list-style-type: none"> - Beslutsfattandet blir mer konsekvent och kommunikationen effektivare
<p>Säkerställa långsiktig skogsforskning och innovativt utvecklingsarbete</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Trygga finansieringen av inventeringar och långvariga testserier - Stöda utveckling av produkter med högt mervärde - Undersöka och utveckla skogsbrukets teknologi samt möjligheterna att utnyttja geografisk information och massdata - Stärka skogsforskning med flera mål 	<ul style="list-style-type: none"> - Besluten grundar sig på information - Trygga beredningen av skogspolitikerna även i framtiden - Skogsbranschens affärsverksamhet ökar, konkurrenskraft och lönsamheten förbättras - Mer kostnadseffektiva, mångsidiga och exakta skogsoperationer

4.3 Organisointi

Maa- ja metsätalousministeriö koordinoi metsästrategian toimeenpanoa ja sen seurantaan. Kansallisen metsäneuvoston tehtävänä on seurata strategian toteutumisen edistymistä. Metsäneuvoston työvaliokunta valmistelee metsäneuvoston käsitteilyyn tuotavat asiat ja edistää sen päätösten toimeenpanoa.

Metsästrategian toimeenpanoa edistävät myös verkostot, jotka perustetaan metsästrategian kärkihankkeille. Tämän lisäksi kansainvälisen metsäpolitiikan verkosto jatkaa toimintaansa. Maa- ja metsätalousministeriö on mahdollista käyttää myös muita ryhmiä strategian toteuttamisen edistämiseen.

Metsästrategiaa toimeenpanevat useat ministeriöt. Työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla on erityisesti toimintaympäristön kehittäminen metsiin perustuville liiketoiminoille. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla on metsäalan kansainvälisten liiketoimintamahdollisuuksien kehittäminen. Luontomatkailua ja metsien virkistyskäyttöä edistävät työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö yhdessä. Infrastruktuurin kehittämisessä liikenne- ja viestintäministeriöllä on keskeinen rooli. Ympäristöministeriön vastuulle kuuluvat ilmasto, luonnon monimuotoisuus, ympäristönsuojelua sekä rakentamista ja maankäyttöä koskevat asiat. Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäviin kuuluu opetuksen ja tutkimuksen kehittäminen. Ulkoministeriö vastaa kansainvälisiin metsäasioihin liittyvästä kauppapolitiikasta ja toteuttaa kehityspolitiikkaa.

Metsästrategiaa toteutetaan maa- ja metsätalousministeriössä tulosohjauksen ja alueellisten metsäohjelmien avulla. Metsästrategiaan liittyviä tulosohjattavia organisaatioita ovat Luonnonvarakeskus, Metsähallitus ja Suomen metsäkeskus. Alueelliset metsäohjelmat toteuttavat kansallista metsästrategiaa maakunnissa. Ne edistävät metsien hyödyntämistä monipuolisesti ja kestävästi siten, että paikalliset lähtökohdat, kehittämistarpeet ja tavoitteet otetaan huomioon.

4.4 Rahoitus ja seuranta

Rahoitukseen liittyvä osio kirjoitetaan lausuntokierroksen jälkeen.

Metsäneuvosto tarkastelee vuosittain metsästrategian tavoitteiden toteutumista ja hankkeiden etenemistä. Metsäneuvosto arvioi strategiatavoitteissa onnistumista menneen vuoden osalta ja priorisoi tulevan vuoden painopisteitä.

Toimintaympäristön ja tarpeiden muuttuessa voidaan tarkentaa toimenpiteitä ja ottaa huomioon strategian seurannasta, väliarvioinneista ja hallitusohjelmien linjauksista tulevat muutostarpeet.

Metsästrategian tavoitteiden seurantaan laaditaan mittaristo kuvaamaan yleistä metsäalan kehitystä, strategian onnistumista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta. Metsästrategian mittareita ylläpidetään ja seurataan Luonnonvarakeskuksen tilastosivuilla.

5 Strategian vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointia tekee ulkopuolinen toimija Gaia Consulting ja Pellervon taloustutkimus PTT. Raportti valmistuu marraskuussa. Raportin tiivistelmä liitetään tähän lausuntokierroksen jälkeen.

Lausuntopyyntömateriaaleissa on omana tiedostona Gaia Consulting ja Pellervon taloustutkimus PTT yhteenveto, joka on tehty strategisen hankesalkun 30.9.2022 luonnosversion perusteella.

Määritelmät

Biotalous

Suomessa biotaloudella tarkoitetaan taloutta, joka käyttää uusiutuvia biologisia luonnonvaroja resurssivii- saasti ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuot- tamiseen. Tärkeimpiä uusiutuvia biologisia luonnonva- roja Suomessa ovat metsien, peltojen, maaperän, ve- sistöjen ja meren biomassassa eli eloperäinen aines sekä makea vesi. Niitä hyödynnetään raaka-aineina ja jalos- teina. Ekosysteemipalvelut ovat osa biotaloutta. Biotalous voi sisältää myös luonnonvarojen kestävään hyö- dyntämiseen pohjautuvien teknologioiden, sovellusten ja palvelujen kehittämistä ja tuotantoa.

Ekosysteemipalvelut

Ekosysteemipalvelut jaotellaan kolmeen pääkategori- aan, joita ovat tuotantopalvelut, säätely- ja ylläpitopal- velut sekä kulttuuriset palvelut. Metsien tuotantopalve- luita ovat puu, marjat ja sienet, muut luonnontuotteet, riista ja bioenergia. Metsien säätely- ja ylläpitopalve- luita ovat hiilensidonta ja -kierto, vedenpidätys ja -puh- distaminen, pölytys, eroosion torjunta, typen sidonta, ravinteiden pidätys, ilmanpuhdistaminen ja meluntor- junta. Kulttuurisia palveluita ovat virkistyskäyttö, luon- tomatkailu, kulttuuriperintö, metsämaisema, metsä tai- teessa ja populaarikulttuurissa, metsä tieteessä ja ope- tuksessa.

Hyvinvointitalous

Hyvinvointitalous luo kestäväää hyvinvointia ja talous- kasvua samanaikaisesti. Hyvinvointitaloudessa ihmi- sen hyvinvointi nousee päätöksenteon ytimeen, ja pää- tökset tehdään tunnistaen taloudellisten ja ekologisten tekijöiden yhteisvaikutukset hyvinvointiin. Hyvinvointi- taloudessa keskeistä on merkityksellinen elämä, ihmis- ten sekä ihmisen ja luonnon välinen vuorovaikutus, yh- teinen hyvä ja tarpeiden tyydyttäminen planeetan sallii- missa rajoissa.

Metsien kestävä hoito ja käyttö	Metsien kestävä hoito ja käyttö tarkoittavat metsien ja metsämaiden hoitoa ja käyttöä siten, että säilytetään niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky, elinvoimaisuus ja mahdollisuus toteuttavat nyt ja tulevaisuudessa merkityksellisiä ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia toimintoja paikallisilla, kansallisilla ja maailmanlaajuisilla tasoilla, sekä siten, ettei aiheuteta vahinkoa muille ekosysteemeille.
Kestävä kehitys	Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa. Sen peruselementit ovat ekologinen, taloudellinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Kestävän kehityksen tavoitteet tähtäävät siihen, että ihmiset oppivat elämään sopusoinnussa luonnon ja toistensa kanssa.
Luontokato	Luontokato on ihmisen toiminnallaan aiheuttama luonnon monimuotoisuuden häviämisen kiihtyminen.
Metsäala	Metsäala kattaa metsäsektorin lisäksi myös metsien muihin sekä aineellisiin että aineettomiin tuotteisiin perustuvan tuotannon, jalostuksen ja palvelut sekä julkishyödykkeet. Koulutuksen yhteydessä metsäala on kuitenkin perinteisesti tarkoittanut lähinnä metsätalouden liittyviä ammatteja.
Metsäsektori	Metsäsektori kattaa metsätalouden ja metsäteollisuuden.
Metsätalous	Metsätalous kattaa puuntuottamisen, metsänhoidon, puunkorjuun sekä luonnon- ja maisemanhoidon.
Luonnontuoteala	Luonnontuotealalla tarkoitetaan luonnonmarjoihin, -sieniin ja yrteihin sekä muihin luonnontuotteisiin liittyvää toimintaa, kuten raaka-aineen talteenottoa luonnosta

sekä sen jatkojalostusta ja kauppaa sekä luonnontuotteiden hyödyntämistä erilaisissa matkailu- ja hyvinvointipalveluissa. Luonnontuotealaan kuuluvat myös alan koulutus, neuvonta, kehittämistyö ja tutkimus.

Luontomatkailu

Luontomatkailu määritellään laaja-alaisesti matkailuksi, jossa luonto on ensisijainen vetovoimatekijä.

Luonnon virkistyskäyttö

Luonnon virkistyskäytöllä tarkoitetaan vapaa-aikana virkistäytymistarkoituksessa tapahtuvaa liikkumista ja oleskelua luonnossa. Luonnon virkistyskäyttö sisältää jokamiehenoikeudella luonnossa tapahtuvat ulkoilutoiminnot, metsästyksen ja osan jokamiehenoikeuden ulkopuolelle jäävästä virkistyskalastuksesta.

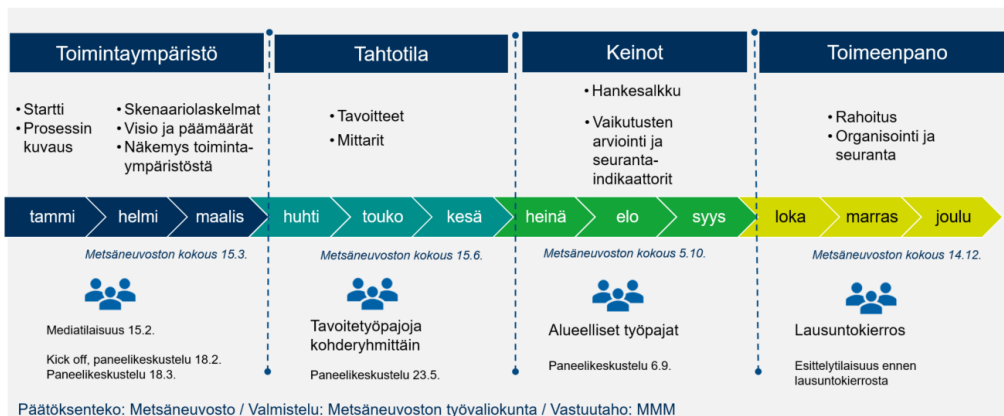
Nielu

Prosessi, toiminta tai mekanismi, joka sitoo kasvihuonekaasuja ilmakehästä. Myös sellaista hiilen varastoa, johon kertyy enemmän hiiltä kuin siitä vapautuu ilmakehään tai siirtyy toiseen varastoon, voidaan kutsua nieluksi. Hiilivaraston vuosittaista kertymää kutsutaan poistumaksi (hiilen poistuma ilmakehästä), jolle myös nielua käytetään synonyyminä, vaikka kyseessä onkin nieluvaraston vuosittainen kertymä.

Liite 1. Vuorovaikutus metsästrategian laadinnassa

Kansallinen metsästrategia 2035 (KMS2035) on laadittu laajasti vuorovaikutteisena prosessina. Prosessin vaiheistus on kuvattu alla.

Aikataulu

Keskeisessä roolissa strategian valmistelussa ovat olleet metsäneuvosto, metsäneuvoston työvaliokunta, sparrausryhmä, verkostot ja maakunnalliset metsäneuvostot. Lisäksi valmistelussa on ollut mukana laaja joukko sidosryhmiä. Strategian vuorovaikutustyön tavoitteena on ollut koota yhteen laajasti eri sidosryhmien näkemyksiä. Työ on toteutettu vuorovaikutus- ja viestintäsunnitelman mukaisesti monia eri keinoja ja kanavia hyödyntäen.

Kokoukset:

- Metsäneuvoston kokoukset 15.3., 15.6., 5.10., tulossa 14.12.
- Metsäneuvoston työvaliokunnan kokoukset 11.1., 8.2., 1.3., 12.4., 10.5., 31.5. (tavoitetyöpaja), 6.6. (tavoitetyöpaja) 14.6., 30.8., 13.9., 20.9., 27.9., tulossa: 25.10., 1.11., 7.11., 29.11.

Kansallinen metsästrategia 2035 ennakoarvioinnin ohjausryhmä (MMM, Gaia ja PTT), 10.3., 21.3., 13.4., 23.5., 26.8., 23.9.

Virittävät dialogit:

- Sparrausryhmän kokoukset 24.9.2021, 3.11.2021, 4.1.2022, 9.5.2022
- Sidoryhmähaastattelut osana aiemman strategian arviointia (Gaia ja PTT), syksyllä 2021, 37 haastattelua
- Kansallisen metsästrategian paneelikeskustelut
  - o Miltä näyttää metsäalan tulevaisuus? 18.2.2022

- Puusta on moneksi 18.3.2022
- Metsät ja hyvinvointi 23.5.2022
- Metsäala ja vastuullisuus 6.9.2022

Kyselyt:

- KMS-barometrit 4 kpl
- Mentimeter-kyselyt 4 kpl
- Otakantaa.fi-kysely (kerättiin tietoa strategian näkökulmien tärkeyksistä), 259 vastaajaa, 28.4.–19.5.2022
- Arvonluontimallikysely (liittyi kansallisen metsästrategian vaikutusten arviointiin ja vaikuttavuuden mittaamiseen ja sillä kerättiin näkemyksiä siitä, millaista arvonlisää kansallinen metsästrategia voi luoda ihmisille, talouteen ja ympäristöön) 63 vastaajaa, 9.–30.6.2022

Tavoitetyöpajat:

- Kansallisen metsästrategian tavoitetyöpajat 7 kpl, yhteensä 133 osallistujaa, 4.5.–19.5.2022
  - Metsänomistajien työpaja, 4.5.
  - Metsäalan asiantuntijoiden ja työntekijöiden työpaja, 5.5.
  - Metsäalan yrittäjien ja metsätalouden yritystoiminnan edustajien työpaja, 6.5.
  - Metsän eri käyttömuotojen edustajien työpaja, 9.5.
  - Nuorten työpaja, 11.5.
  - Metsätalous- ja metsäenergiaverkosto sekä monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut -verkoston työpaja, 18.5.
  - Kansainvälisen metsäpolitiikan yhteistyöverkoston työpaja 19.5.

Hanketyöpajat ja toimenpiteet:

- 14 alueellista maakunnallisten metsäneuvostojen työpajaa (17.8., 249 osallistujaa)
- Verkostojen tilaisuudet: metsätalous- ja metsäenergiaverkosto 16.8., biodiversiteettiverkosto 24.8. ja 6.9.
- Lisäksi hyödynnettiin metsätalouden koulutuksen kehittämisverkoston raportin toimenpiteitä ja kansainvälisen metsäpolitiikan yhteistyöverkoston esittämiä toimenpiteitä

Muut tilaisuudet ja tapaamiset:

- Maa- ja metsätalousministeri Jari Lepän toimittajatilaisuus metsäasioista 15.2.
- Metsäkeskustelun vuosi -mediatilaisuudet 4.4. ja 31.5.
- Ministeriöiden (MMM, YM, OKM, TEM, LVM, VM) välisiä tapaamisia strategioiden yhdyspinnoista, avauskeskustelu 29.9.
- Päätäjien metsäakatemian kurssit: 28.4. 29 osallistujaa, 8.9. 33 osallistujaa: KMS2035-tulevaisuustyöpajat
- Saamelaiskäräjien tapaaminen 3.10.
- Lausunnoille lähtevän Kansallisen metsästrategian esittelytilaisuus 10.10.

Lausuntokierros 10.10.- 14.11.

Ryhmien tehtävät

Metsäneuvostossa tehdään strategiaan liittyvät keskeiset päätökset. Metsäneuvostossa on 32 jäsentä laajasti sektorin eri organisaatioista ja metsiä käyttävistä sidosryhmistä. Metsäneuvoston työvaliokunta on keskeisessä roolissa strategian valmisteluissa.

Sparrausryhmän tehtävänä on ollut tuoda valmisteluprosessiin uutta ajattelua ja se on ideoinut prosessiin paljon uusia konkreettisia vinkkejä muun muassa valmisteluprosessin avoimuuden, läpinäkyvyyden, yhteensovittamisen ja yhteistyön keinoja. Myös metsästrategian ennakoarviointi on tehty sparraavalla otteella.

Verkostot ovat nimettyjä asiantuntijaryhmiä, ja niihin kuuluvat metsätalous- ja metsäenergiaverkosto, biodiversiteettiverkosto, kansainvälisen metsäpolitiikan yhteistyöverkosto ja metsätalouden koulutuksen kehittämisverkosto. Verkostot ovat tuoneet valmisteluun asiantuntemustaan pitkin strategiaprosessia.

Lähteet ja taustamateriaalit

- Dasgupta, P. (2021) The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review. Saatavilla: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/962785/The_Economics_of_Biodiversity_The_Dasgupta_Review_Full_Report.pdf
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A., & Liukko, U.-M. (2019). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/299501>
- IPBES 2019. Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S., Ngo, H. T. (eds). IPBES secretariat, Bonn, Germany. 1148 pages. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>
- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030. Valtioneuvoston periaatepäätös. Valtioneuvoston julkaisuja 2022:13. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164145>
- Kniivilä, M., Hirvelä, H., Lintunen, J., Mutanen, A., Vatanen, E., Viitanen, J., Kurttila, M. 2022. Metsien tiukan lisäsuojelun hakkuumahdollisuus-, arvonlisäys- ja työllisyysvaikutusten arviointi: Skenaariotarkastelu EU:n biodiversiteettistrategiasta Suomessa. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/552036>
- Kärkkäinen, L., Hirvelä, H., Kilpeläinen, H., Kniivilä, M., Kohl, J., Korhonen, K.T., Kurttila, M., Lempinen, R., Miina, J., Mutanen, A., Neuvonen, M., Nieminen, M., Ollila, P., Piirainen, S., Sarkkola, S., Tolvanen, A., Tuomainen, T., Tyrväinen, L., Vatanen, E. & Viitanen, J. 2022. Taustaselvitys Kansallinen metsästrategia 2035:n valmistelua varten : Skenaarioihin perustuva tarkastelu. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 61/2022. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 131 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-474-6>
- Maa- ja metsätalousministeriö. Kansallinen metsästrategia 2025 – päivitys. Valtioneuvoston periaatepäätös 21.2.2019. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2019:7. Helsinki 2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-889-3>
- Metsätalouden koulutus ja sen kehittäminen: Metsätalouden koulutuksen kehittämisverkoston 2020–2021 loppuraportti (julkaistu3/2022) <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-399-2>
- Nuorten metsäbarometri (2019). Tulospöytäkirja. Taloustutkimus. <https://smy.fi/materiaali/nuorten-metsabarometri-2019/>

- OECD (2019). Llana-Nozal, A., N. Martin and F. Murtin (2019), "The economy of well-being: Creating opportunities for people's well-being and economic growth", OECD Statistics Working Papers, No. 2019/02, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/498e9bc7-en>.
- Suomalainen metsänomistaja 2020 <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/545837> ja muut MO2020 osajulkaisut <https://www2.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/metsanomistaja-2020/julkaisut>
- Suomen biotalousstrategia (2022). Kestävästi kohti korkeampaa arvonlisää. Valtioneuvoston julkaisuja 2022:3. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163967/VN_2022_3.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Valtioneuvoston selonteko maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2022:15. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-388-6>
- Vehmasto, E., Salo, M., & Soini, K. (2022). Kestävyyden kehykset – Luonnonvaratutkimus kestävyysmuutoksessa
- World Economic Forum 2022. The Global Risks Report 2022. 17th Edition. Insight report. https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2022.pdf